
4 PRETRAŽIVAČ

Pretraživač je komponenta korisničkog interfejsa koja omogućuje:

- pretraživanje bibliografskih zapisa po različitim bazama podataka,
- izbor bibliografskih zapisa za dalju obradu,
- pregledanje bibliografskih zapisa,
- pohranjivanje upita.

Pretraživač je sastavljen iz dva dela. Gornji deo namenjen je upisu upita, a donji deo prikazu rezultata pretraživanja.

Elementi pretraživača u lokalnoj bazi podataka i COBIB-u su:

- naslovni red
- dugme za izbor baze podataka:
 - **COBIB.XX** – pretraživanje zapisa u uzajamnoj bibliografskoj bazi podataka
 - **<Akronim lokalne baze podataka>** – pretraživanje bibliografskih zapisa u lokalnoj bazi podataka
- dugme za izbor načina pretraživanja:
 - **Komandno pretraživanje** – pretraživanje s prefiksima i sufiksima za pretraživanje te logičkim i kontekstnim operatorima
 - **Izorno pretraživanje** – pretraživanje po poljima za pretraživanje
- polje za izbor atributa po kojem će biti sortirani rezultati pretraživanja i okvir za aktiviranje za padajući način sortiranja
- polja za pretraživanje (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- dugmad za izbor dodatnih operatora EMPTY, NOT ili NOTEMPTY (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- polja za unos zahteva za pretraživanje
- dugmad za pregled pojmova
- padajući spiskovi za izbor operatora AND ili OR (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja)
- polja za dodatno limitiranje pretraživanja; "Limitiranje" (na raspolaganju samo u izbornom načinu pretraživanja) i "Skeniranje"
- dugmad za ispis spiska prefiksa i sufiksa za pretraživanje te sufiksa za limitiranje (na raspolaganju samo u komandnom načinu pretraživanja)
- dugme za konvertovanje zahteva za pretraživanje unetom u izbornom

- načinu pretraživanja
- dugme za ispis uputstava za skeniranje
 - dugmad za izvršavanje pretraživanja
 - **Pretraži** – pretraživanje bibliografskih zapisa nakon unosa zahteva za pretraživanje
 - **Novo pretraživanje** – brisanje zahteva za pretraživanje i rezultata pretraživanja
 - **Poslednje pretraživanje** – ponavljanje poslednjeg upita
 - **Pohrani upit** – pohranjivanje upisanih kriterijuma za pretraživanje
 - okvir za potvrdu i prelom reda
 - polje za promenu prikaza rezultata pretraživanja
 - polje za izbor prethodno pohranjenog upita
 - broj pogodaka
 - rezultati pretraživanja
 - dugmad:
 - **Izaberi** – izbor jednog ili više bibliografskih zapisa za dalji rad; obično u spremište zapisa, odnosno na radni prostor
 - **Pokaži** – detaljni pregled jednog ili više bibliografskih zapisa
 - **Sledećih 200** – prenos sledećih 200 bibliografskih zapisa u rezultate pretraživanja
 - **Zatvori** – izlaz iz pretraživača
 - poruka o mogućnosti daljeg ispisa pogodaka (npr. Dalje, Kraj)

The screenshot shows the COBISS search interface with the following annotated components:

- Search Form:**
 - Polja za izbor pretraživanja:** Buttons for "Pretraživanje - Bibliografski zapis (IZUM)", "Kobib-SI", "Komandno pretraživanje", "Autor - osoba", "Naslov", "Predmetne odrednice", "Jezik", "Godina izdavanja".
 - Polja za izbor dodatnog operatora:** "AND", "AND", "AND", "AND", "AND" buttons.
 - Polja za izbor atributa za dodatno sortiranje:** "Sortiranje: Godina izdavanja", "Opadajuće".
 - Polja za unos zahteva za pretraživanje u komandni način pretraživanja:** "pivec*", "pivec", "NOT", "Oct", "eng".
 - Polja za izbor vrednosti iz polja za unos vrednosti:** "X", "HE", "X", "HE", "X", "HE", "X", "HE".
 - Polja za izbor operatora AND ili OR:** "AND", "AND", "AND", "AND", "AND" buttons.
- Buttons:**
 - Dugme za izvršavanje pretraživanja:** "Pretraži".
 - Dugme za brisanje zahteva za pretraživanje i rezultata pretraživanja:** "Novo pretraživanje", "Poslednje pretraživanje".
 - Dugme za upis poslednjeg zahteva za pretraživanje:** "Pohrani upit".
 - Dugme za pohranjvanje zahteva za pretraživanje:** "Pohrani upit".
- Display Options:**
 - Ivica za pomeranje:** "Upiti:" dropdown menu.
 - Traka za pomeranje:** "Prikaz rezultata pretraživanja: Podrazumevani prikaz" dropdown menu.
 - Dugme za izbor zapisa:** "Izaberi", "Pokaži", "Sledećih 200", "Zatvori".
 - Dugme za pregledanje zapisa:** "Izaberi", "Pokaži", "Sledećih 200", "Zatvori".
 - Dugme za ispis sledećih zapisa:** "Izaberi", "Pokaži", "Sledećih 200", "Zatvori".
 - Dugme za izlaz iz pretraživača bez izbora zapisa:** "Izaberi", "Pokaži", "Sledećih 200", "Zatvori".
- Search Results Table:**

T. br.	COBISS-SI-ID	Odrrednica glavnog listića	Naslov i podaci o odgovornosti	Godina izdavanja	Izdavač	Jezik teksta
27	290069	Pivec, Franci	COBISS v nacionalnem in evropskem poročilu o kulturni p...	1997		SIV - slove
28	298517	Pivec, Franci	Copyright - konferenca WIPO / Franci Pivec	1997		SIV - slove
29	298572	Pivec, Franci	Institut informacijskih znanosti (IZUM) za vstop Slovenije v ...	1997		SIV - slove
30	287263	Pivec, Franci	Knjiga in računalnik / Franci Pivec	1997		SIV - slove
31	289557	Pivec, Franci	Konferenca COBISS '97 / Franci Pivec	1997		SIV - slove
32	291861	Pivec, Franci	Konferenca COBISS 1997 / Franci Pivec	1997		SIV - slove
33	267541	Pivec, Franci	Ni strahu, da bi dejavnosti zaspale / Franci Pivec ; Janez C...	1997		SIV - slove
34	291349	Pivec, Franci	Odrpta pismo Mauriceu Lineu / Franci Pivec	1997		SIV - slove
35	317717	Pivec, Franci	Slovenski informacijskih poklicih / Franci Pivec	1997		SIV - slove
36	292117	Pivec, Franci	Zahvale najzaslužnejšim ob jubileju sistema COBISS / Fra...	1997		SIV - slove
37	316693	Pivec, Franci	15. svetovni računalniški kongres : (Dunaj - Budimpešta, o...	1998		SIV - slove
38	456726	Pivec, Franci	COBISS 1998 / Franci Pivec	1998		SIV - slove
- Annotations:**
 - brisanje vrednosti iz polja za unos:** "X", "HE" buttons.
 - otvaranje šiframika za izbor vrednosti:** "X", "HE" buttons.
 - slobodni unos vrednosti:** "X", "HE" buttons.
 - pregled pojmov AND ili OR:** "AND" buttons.
 - izbor operatora AND ili OR:** "AND" buttons.
 - izbor atributa za dodatno sortiranje:** "Sortiranje: Godina izdavanja", "Opadajuće".
 - padajući ili rastući redosled rezultata pretraživanja:** "Opadajuće".
 - polja za unos zahteva za pretraživanje u komandni način pretraživanja:** "pivec*", "pivec", "NOT", "Oct", "eng".
 - polja za izbor vrednosti iz polja za unos vrednosti:** "X", "HE", "X", "HE", "X", "HE", "X", "HE".
 - izbor operatora AND ili OR:** "AND" buttons.
 - izbor prikaza rezultata pretraživanja:** "Upiti:" dropdown menu.
 - izabrani zapis pretraživanja:** "Izaberi", "Pokaži", "Sledećih 200", "Zatvori".
 - rezultati pretraživanja upita:** "Izaberi", "Pokaži", "Sledećih 200", "Zatvori".
 - polja za dodatno pomoć prilikom skeniranja pretraživanja bez njega:** "Upiti:" dropdown menu.
 - broj prikaza rezultata pretraživanja s prelomom redova ili bez njega:** "Prikaz rezultata pretraživanja: Podrazumevani prikaz" dropdown menu.
 - traka za pomeranje broja pogodaka:** "Upiti:" dropdown menu.
 - traka za pomeranje broja pogodaka s prelomom redova ili bez njega:** "Prikaz rezultata pretraživanja: Podrazumevani prikaz" dropdown menu.
 - poruka o mogućnosti daljeg ispisa:** "D dalje ..." button.

Slika 4-1: Pretraživač

Pretraživač možemo otvoriti u brauzeru, interfejsu za katalogizaciju ili drugde, ako postupak koji izvodimo zahteva pretraživanje bibliografskih zapisa.

Pomoću zahteva za pretraživanje u pretraživaču možemo potražiti bibliografske zapise koji postoje u lokalnoj bazi podataka ili COBIB-u.

Postupak

Polazimo iz interfejsa za katalogizaciju (v. pogl. 3).

1. Izaberemo metodu **Pretraživanje / <akronim lokalne baze podataka>/COBIB**.

Otvora se prozor **Pretraživanje – Bibliografski zapis (<akronim lokalne baze podataka>)**.

Savet:

Pretraživač najbrže otvaramo ako pritisnemo tipku <F3> ili ako kliknemo ikonu .

2. Po potrebi, promenimo način pretraživanja klikom na dugme **Komandno pretraživanje** ili **Izorno pretraživanje**.
3. Odredimo zahtev za pretraživanje (v. pogl. 4.1–4.3).

Zahtev za pretraživanje možemo odrediti i tako što u polju "Upiti" iz padajućeg spiska izaberemo odgovarajući upit koji smo pre toga pohranili (v. pogl. 4.5). Pri tom se zahtev za pretraživanje, koji čini izabrani upit, prenosi u polja za pretraživanje.

Savet:

Prilikom oblikovanja zahteva za pretraživanje, možemo skratiti postupak tako što zahtev za pretraživanje najpre sastavimo pomoću polja za pretraživanje u izbornom načinu pretraživanja i zatim kliknemo dugme . Nakon klika na to dugme program zamenjuje način pretraživanja iz izbornog u komandno, te pretvara uneti zahtev za pretraživanje u odgovarajuću strukturu za pretraživanje (pojmovima za pretraživanje dodati su prefiksi i sufiksi koji su povezani logičkim i kontekstnim operatorima). Zatim, zahtev za pretraživanje, po potrebi, dopunimo ili ga na neki drugi način preoblikujemo, pre nego što izvedemo pretraživanje.

4. Možemo da izaberemo način sortiranja rezultata pretraživanja po određenom atributu. Ako označimo okvir za aktiviranje kod "Opadajuće", svi rezultati pretraživanja biće sortirani opadajuće po izabranom atributu.
5. Kliknemo dugme **Pretraži**.
Aktivira se pretraživanje u lokalnoj bazi podataka.
Nakon zaključenog pretraživanja, u donjem delu prozora pretraživača ispisuju se rezultati pretraživanja.
6. Kod "Prikaz rezultata pretraživanja" izaberemo vrstu prikaza rezultata pretraživanja (v. pogl. 4.6).

7. Ako označimo polje za potvrdu kod "Prelom reda", ispisuju se rezultati pretraživanja s prelomom teksta (tekst je ispisan nadole i u celini). Ako polje za potvrdu očistimo, rezultati pretraživanja se ispisuju bez preloma teksta (tekst je ispisan udesno i samo u širini stupca).
8. Kada program pronade više od 10 bibliografskih zapisa, koji odgovaraju navedenim zahtevima za pretraživanje, u rezultate pretraživanja prenosi se samo prvih 10 rezultata. Prenos sledećih 200 bibliografskih zapisa u rezultate pretraživanja aktiviramo klikom na dugme **Sledećih 200**.
9. Prikazane rezultate pretraživanja naknadno možemo da uredimo: podatke sortiramo prema različitim kriterijumima, promenimo redosled stubaca ili promenimo širinu stupca. Možemo urediti samo one rezultate pretraživanja koji su stvarno prikazani u donjem delu prozora pretraživača.

Podatke *sortiramo* tako što kliknemo naziv stupca. Podaci se sortiraju u rastućem ili opadajućem redosledu, pri čemu se brojevi pojavljuju ispred simbola, a zatim slede slova.

Redosled stubaca *menjamo* tako što kursorom miša pokažemo na naziv stupca, pritisnemo levo dugme miša i stubac povučemo ulevo ili udesno.

Širinu stupca *menjamo* tako što kursorom miša pokažemo na jednu od ivica stupca, pritisnemo levo dugme miša i ivicu povučemo ulevo ili udesno.

Savet:

Ako rezultate pretraživanja, koji su prikazani u donjem delu pretraživača, želimo da upotrebimo za dalju obradu, možemo da ih *kopiramo* u excelovu datoteku. Kliknemo bibliografski zapis u rezultatima pretraživanja te kombinacijom tipki <Ctrl> + <C> i <Ctrl> + <V> prenesemo spisak na izabrano mesto u excelovoj datoteci.

10. Rezultate pretraživanja, koji su stvarno prikazani u donjem delu pretraživača, možemo da *kopiramo* u excelovu datoteku. Kliknemo bibliografski zapis u rezultatima pretraživanja i pritiskom na tipke <Ctrl> + <C> kopiramo spisak u spremište. Iz spremišta, tipkama <Ctrl> + <V>, spisak zalepimo na izabrano mesto u excelovoj datoteci.
11. Nakon pretraživanja, u rezultatima pretraživanja možemo označiti određeni bibliografski zapis ili više zapisa istovremeno i preneti ih u spremište zapisa tako što ih najpre označimo i zatim kliknemo dugme **Izaberi**.

Veći broj bibliografskih zapisa istovremeno možemo označiti na sledeće načine:

- ako su zapisi na spisku ispisani jedan za drugim
 - kliknemo prvi zapis
 - pritisnemo i držimo tipku <Shift>
 - kliknemo poslednji željeni zapis
 - spustimo tipku <Shift>ili
 - kursorom miša pokažemo na prvi zapis

- pritisnemo levo dugme miša i povučemo do poslednjeg željenog zapisa
- ako zapisi na spisku nisu ispisani jedan za drugim
 - pritisnemo i držimo tipku <Ctrl>
 - kliknemo svaki zapis ponaosob
 - spustimo tipku <Ctrl>

Savet:

Bibliografski zapis najbrže prenosimo u spremište zapisa ako ga kliknemo dva puta.

12. Jedan ili više bibliografskih zapisa iz rezultata pretraživanja pregledamo tako što ih označimo i kliknemo dugme **Pokaži**.
Otvora se prikazivač bibliografskog zapisa (v. pogl. 5).
13. Upisane zahteve za pretraživanje i rezultate pretraživanja brišemo klikom na dugme **Novo pretraživanje**.
14. Ako želimo da ponovimo poslednje pretraživanje, odnosno da ponovo proverimo rezultate pretraživanja, moramo da kliknemo dugme **Poslednje pretraživanje**.
15. Pretraživanje u COBIB-u aktiviramo klikom na dugme **COBIB.XX**.
Izvodi se pretraživanje sa istim zahtevom za pretraživanje kao u lokalnoj bazi podataka.
Ponovno pretraživanje u lokalnoj bazi podataka aktiviramo klikom na dugme <**Akronim lokalne baze podataka**>.
16. Za izlaz iz pretraživača bez izbora zapisa kliknemo dugme **Zatvori**.

Mogućnosti ...

Pretraživač možemo otvoriti i u brauzeru tako što najpre izaberemo klasu **Bibliografski zapis** i zatim metodu **Klasa / Pretraži**.

Potpoglavja:

- Izorno pretraživanje
- Komandno pretraživanje
- Skeniranje
- Pregled pojmova
- Pohranjivanje upita
- Izbor prikaza rezultata pretraživanja